

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та
менеджменту

**УПРАВЛІНСЬКІ ПАРАДИГМИ СТАЛОГО
РОЗВИТКУ ТА ІНКЛЮЗИВНОГО
ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ**

**MANAGEMENT PARADIGMS OF SUSTAINABLE
DEVELOPMENT AND INCLUSIVE ECONOMIC GROWTH**

Матеріали

**Міжнародної науково-практичної конференції
(Україна, Суми, 29-30 листопада 2023 р.)**

Суми
Сумський державний університет
2023

*Рекомендовано вченою радою
навчально-наукового інституту бізнесу, економіки та менеджменту
(протокол № 4 від «08» грудня 2023 р.)*

E45 Управлінські парадигми сталого розвитку та інклюзивного економічного зростання: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Управлінські парадигми сталого розвитку та інклюзивного економічного зростання» / за заг. ред.: І. І. Рекуненка, В. В. Сулим. Суми : Сумський державний університет, 2023. – 404 с.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Управлінські парадигми сталого розвитку та інклюзивного економічного зростання» містять результати наукових досліджень, пов'язаних з актуальними проблемами науки і практики управління та застосуванням інклюзивного підходу до їх вирішення для досягнення цілей сталого розвитку.

Для науковців, аспірантів, студентів, представників органів державної влади та місцевого самоврядування, науково-дослідних і проектних організацій, комерційних фірм і вищих навчальних закладів та широкого кола читачів.

The materials of the International scientific and practical conference "Management paradigms of sustainable development and inclusive economic growth" provide the results of scientific research related to the current problems of management science and practice and the application of an inclusive approach to their solution in order to achieve the goals of sustainable development.

For scientists, PhD students, students, representatives of state authorities and local self-government bodies, research and project organizations, commercial companies and higher education institutions and a wide range of readers.

УДК 005.8:502.131.1(063)

© Колектив авторів, 2023

© Сумський державний університет, 2023

ЗМІСТ

<i>Софія Молочко</i>	Особливості застосування технологічних	
<i>Інга Мірошинченко</i>	Інновацій у туристичному бізнесі	11
<i>Інна Балагуровська</i>	Гуманістичне лідерство для досягнення цілей сталого розвитку	13
<i>Бондар Ю.А.</i>	Шляхи та методи підвищення	
<i>Дар'я Новак</i>	конкурентоспроможності в готельному бізнесі	16
<i>Марина Шевчун</i>	Особливості інноваційного розвитку роздрібної	
<i>Алла Безус</i>	торгівлі в Україні	20
<i>Оксана Яковлева</i>	Цифрова безпека в контексті надання електронних послуг на місцевому рівні	22
<i>Ірина Федулова</i>	Розвиток цифрової економіки в Україні	24
<i>Іван Макачук</i>		
<i>Anastasiia Krasnonos</i>	Management of organizations for sustainable development: challenges and opportunities	28
<i>Anastasiia Niesheva</i>	Формування і управління бізнес-процесами в іт- компаніях: стратегічний підхід та метрики ефективності	31
<i>Yuliia Hrytsai</i>	Communication features in technical support during the sale of medical equipment	33
<i>Svitlana Tarasenko</i>	Природні активи у територіальній економіці.....	36
<i>Дмитро Клиновий</i>		
<i>Ірина Петровська</i>	Впровадження концепції менеджменту якості (TQM).....	39
<i>Валентина Самодай</i>	Оптимізація ефективного функціонування системи управління якістю на підприємстві	41
<i>Юлія Яценко</i>	Особливості використання інструментів управління якістю	44
<i>Валентина Самодай</i>	Недостовірні класифікації товарів за УКТ ЗЕД та її наслідки	47
<i>Костянтин Циганок</i>	Основні напрями розвитку системи публічного управління та адміністрування	50
<i>Тетяна Чорна</i>	Вплив фінансових інструментів на процеси перетворення відходів в енергію	53
<i>Андрій Лизогуб</i>	Особливості підприємницької діяльності як складного й багатопланового процесу	57
<i>Юлія Матвєєва</i>	Розвиток фрілансу як широко розповсюдженої форми самостійної зайнятості	61
<i>Галина Сурмай</i>	Брендинг як персоніфікація продукту бізнесу	65
<i>Дем'яненко Н. В.</i>		
<i>Іван Штик</i>		
<i>Вікторія Кудря</i>		
<i>Алла Світлична</i>		
<i>Владислав Передера</i>		
<i>Ханлар Махмудов</i>		
<i>Віктор Кривошея</i>		
<i>Владислав Шамрай</i>		

<i>В'ячеслав Бурименко</i>	Механізм управління інноваційними процесами торгівельного підприємства	69
<i>Яна Кобушко</i>	Удосконалення процесу рекрутингу на виробничих підприємствах України	71
<i>Тетяна Голик</i>	Public health as an aspect of modern urban public policy	74
<i>Oleksii Demikhov</i>		
<i>Sirle Salmistu</i>		
<i>Nadiia Demikhova</i>		
<i>Дар'я Гапієнко</i>	Актуальні теорії мотивації у системі стимулювання праці персоналу	77
<i>Посилкіна О.В.</i>	Впровадження моделі економічного управління в закладах охорони здоров'я в умовах їх переходу на нові умови господарювання	79
<i>Бушуєва В.Ю.</i>		
<i>Інна Бондарчук</i>	Економіко-правовий механізм природокористування.....	83
<i>Вікторія Дехтярчук</i>		
<i>Світлана Капран</i>		
<i>Тетяна Гусаковська</i>	Особливості управління кар'єрним зростанням персоналу організації в сучасних умовах	87
<i>Марина Малець</i>	Вплив митної політики на зовнішньоекономічну діяльність підприємств України	89
<i>Олена Костюнік</i>		
<i>Вікторія Сухоцька</i>	Менеджмент персоналу в банківській установі	91
<i>Наталія Стоянець</i>		
<i>Андрій Дудченко</i>		
<i>Наталія Стоянець</i>	Управління конкурентоспроможністю аграрного підприємства	93
<i>Віталій Андріяшев</i>		
<i>Наталія Стоянець</i>	Менеджмент інноваційної діяльності аграрного підприємства	95
<i>Микола Придуха</i>		
<i>Наталія Стоянець</i>	Менеджмент підприємств будівельної галузі	97
<i>Сергій Чугай</i>		
<i>Юлія Матвєєва</i>	Особливості промоції зелених енергетичних інновацій у світовій практиці	99
<i>Вадим Желіба</i>		
<i>Людмила Борян</i>	Виклики та завдання сучасного менеджменту	103
<i>Анна Гаман</i>		
<i>Віталій Баранов</i>	Управління трудовими ресурсами організації на основі використання технологій штучного інтелекту	105
<i>Анна Назаренко</i>		
<i>Вікторія Борщ</i>	«Запас» людського капіталу в галузі охорони здоров'я: дефініція та вимір	109
<i>Михайло Данилко</i>		
<i>Ірина Цілюрик</i>	Управління ресурсним потенціалом підприємства...	115

<i>Олексій Жмаєв</i>	Методи подолання опору у процесі запровадження	
<i>Ія Дегтярьова</i>	електронного документообігу	117
<i>Юрій Рагозін</i>	Підходи та методи оцінювання ефективності	
<i>Ія Дегтярьова</i>	діяльності будівельної організації	120
<i>Юрій Лихвар</i>	Підходи до формування організаційної структури	
<i>Ія Дегтярьова</i>	будівельної компанії	126
<i>Nataliya Stoyanets</i>	Improving the effectiveness of existing management	
<i>WU Yiyang</i>	methods of the organization	129
<i>Nataliya Stoyanets</i>	International cooperation and European integration:	
<i>Fu Baoer</i>	innovative dimension	132
<i>Роман Мірошник</i>	Перспективи розвитку малого та середнього	
<i>Соломія Кушпір</i>	бізнесу в умовах воєнного стану в Україні	135
<i>Валентина Ізбаиш</i>	Інтеграція принципів екологічного менеджменту в	
<i>Віктор Кушнірук</i>	економічні стратегії підприємств для сталого	
	розвитку	137
<i>Олександр</i>	Вплив вертикальної диверсифікації на	
<i>Старовойтов</i>	резильєнтність підприємства електронної комерції..	141
<i>Леся Рибалко-Рак</i>	Методи дослідження якості послуг при прийнятті	
<i>Софія Білецька</i>	управлінських рішень на підприємстві	143
<i>Денис Грунін</i>		
<i>Михайло Коломієць</i>	Деякі аспекти управлінської діяльності на	
<i>Олена Хачатурян</i>	підприємстві	145
<i>Роман Мигалюк</i>	Забезпечення особистісного і професійного	
<i>Ія Дегтярьова</i>	розвитку членів команд як чинник успішності	
	компанії	147
<i>Павло Панченко</i>	Друге життя старої електротехніки	151
<i>Гіржева Ольга</i>	Організація зв'язків з громадськістю: роль у	
	формуванні іміджу підприємств та сучасні	
	тенденції розвитку.....	154
<i>Довгенко Я. О.</i>	Сучасна система управління результативністю	
<i>Токарев Б. Р.</i>	підприємства	156
<i>Ірина Тернова</i>	Особливості прийняття управлінських рішень топ-	
<i>Дмитро Безбородий</i>	менеджерами в умовах економічної нестабільності	162
<i>Ліна Стороженко</i>	Демократія участі: сучасні виклики.....	166
<i>Mariya Sira</i>	Aligning management with ai: advancing sustainable	
	development	168
<i>Юлія Матвєєва</i>	Реалізація енергоефективних проєктів у міському	
<i>Михайло Смик</i>	благоустрої	171

<i>Mauboroda Tetiana</i>	Analysis of the current state of development of advertising projects on the meat market in ukraine	175
<i>Vertsiuk Illia</i>	Формування інвестиційної привабливості зовнішньо-економічних проєктів	178
<i>Вадим Лук'янихін</i>	Особливості ризик – менеджменту страхових компаній України	180
<i>Микола Личак</i>	Організація професійного навчання з підвищення кваліфікації державних службовців в Україні	184
<i>Яна Довгенко</i>	Організаційно-структурні перетворення у системі адміністративного менеджменту приватного медичного закладу тов «САНА – МЕД».....	187
<i>Людмила Яременко</i>	Якість надання адміністративних послуг на регіональному і місцевому рівнях в Україні	191
<i>Тетяна Козарь</i>	Ефективне управління персоналом в умовах непередбачуваних змін та нестабільності	195
<i>Ірина Новік</i>	Комерційна таємниця як одна зі складових успіху економічної безпеки бізнесу	197
<i>Ірина Андрощук</i>	Теоретичні основи управління персоналом в організації: дефініції, класифікація та роль	200
<i>Вадим Лук'янихін</i>	Теоретичні основи взаємодії з клієнтами у бізнес-середовищі	204
<i>Віктор Садовничий</i>	Вдосконалення системи управління митними ризиками в процесі європейської інтеграції України	208
<i>Олександра Кужур</i>	Особливості надання освітніх послуг в умовах діджиталізації суспільства та освіти.....	212
<i>Ігор Хоменко</i>		
<i>Олена Лук'янихіна</i>		
<i>Олександр Бондар</i>		
<i>Костянтин</i>		
<i>Гриценко</i>		
<i>Олександр</i>		
<i>Островський</i>		
<i>Katarzyna</i>	Cognitive technologies for SMART CITY	215
<i>Postrzednik-Lotko</i>		
<i>Людмила Гусарчук</i>	Інноваційні принципи успішного менеджменту в галузі водневої енергетики, як пріоритетна складова концепту національної безпеки України...	217
<i>Андрій Коваленко</i>	Феномен резильєнтності в контексті цілей сталого розвитку.....	221
<i>Оксана Сакаль</i>	Scaling up energy innovations in Ukraine in the context of war and beyond	224
<i>Ihor Vakulenko</i>	Науково-практичні підходи до формування і управління корпоративною культурою у закладі охорони здоров'я	226
<i>Svitlana Medvid</i>		
<i>Меженська В.О.</i>		
<i>Посилкіна О.В.</i>		

<i>Вікторія Мартинець</i>	Впровадження принципів корпоративної соціальної відповідальності в контексті цілей сталого розвитку.....	229
<i>Едуард Богдан</i>	Проектний менеджмент як основа розвитку будівельної галузі	231
<i>Антон Золотарьов</i>	Особливості управління сучасними вищими навчальними закладами	233
<i>Юлія Матвєєва</i>		
<i>Катерина Загоруйко</i>		
<i>Світлана Рибальченко</i>		
<i>Iuliia Myroshnychenko</i>	Beyond direct impacts: using system dynamics to capture the consequences of the clean energy transition	235
<i>Катерина Мальцева</i>	Самоорганізація населення в системі місцевого самоврядування	239
<i>Юрії Бакал</i>	Використання методу сценаріїв при оцінці ризиків господарської діяльності закладу охорони здоров'я	241
<i>Яна Деренська</i>	The essence and concept of production organization.	
<i>Anastasiia Karepina</i>	system approach to the organization of production	243
<i>Anastasiia Niesheva</i>	Crafting a positive public image: strategic approaches to managing the perception of employees in local self-government bodies.....	246
<i>Nelya Verbitska</i>		
<i>Svitlana Rybalchenko</i>		
<i>Софія Журило</i>	Антикризове управління на підприємстві і методи запобігання кризи	248
<i>Анастасія Маркіна</i>	Роль формування партнерських відносин у місцевому економічному розвитку	252
<i>Марина Волосюк</i>	Розробка стратегії економічного відновлення та розвитку Сумщини	255
<i>Тарас Савченко</i>		
<i>Світлана Ткачова</i>	Удосконалення стратегічного планування розвитку регіонів України.....	259
<i>Катерина Борисова</i>		
<i>Алекс Нусєйр</i>	Особливості менеджменту персоналу медичних закладів в умовах воєнного стану та кадрових обмежень	262
<i>Kamilė Medeckytė-Žydelė</i>	An investigation into the development of an environmental management accounting system tailored for companies providing intellectual	
<i>Andželika Nariūnaitė</i>	services.....	265
<i>Katažyna Basiulis</i>		
<i>Олександр Павлов</i>	Комплементарна управлінська парадигма інклюзивного розвитку об'єднаних територіальних громад та районів України	269

<i>Вуйченко М.А.</i> <i>Яроміч М.М.</i>	Роль управління соціальним розвитком персоналу підприємств в формуванні трудового потенціалу країни	274
<i>Ольга Давидюк-Потужна</i> <i>Олена Павленко</i>	Принципи організації первинної медичної допомоги	277
<i>Олександр Бондар</i> <i>Віктор Виноградчий</i>	Ефективність міжнародної співпраці в управлінні митними ризиками	279
<i>Максим Алексєєв</i> <i>Микола Небава</i> <i>Марія Бойко</i>	Роль цифрових технологій в оптимізації логістичних процесів у фармацевтиці	282
	Методи аналізу маркетингової діяльності на підприємстві: ключ до успіху у сучасному бізнесі.....	284
<i>Катерина Пасько</i> <i>Георг Рекуненко</i>	Управління персоналом в органах державної влади.....	289
<i>Олександр Сухой</i> <i>Ія Десятьова</i>	Ключові функції для формування ефективної корпоративної культури в ІТ компаніях в Україні... ..	291
<i>Тетяна Жолуденко</i> <i>Корж М. В.</i>	Обмеження та можливості впровадження інновацій до комплексу маркетингу на фармацевтичному ринку	294
<i>Ольга Євтушенко</i>	STAY-інтерв'ю як інструмент підтримки та зміцнення команди.....	298
<i>Izabela Marszalek-Kotzur</i> <i>Юлія Дзюбан</i>	Artificial intelligence and organizational management.. ..	300
	Особливості антикризового менеджменту в умовах війни	303
<i>Бобонець Є.С.</i> <i>Ольга Гіржева</i> <i>Ольга Ігнатенко</i>	Теоретичні аспекти у сфері публічного адміністрування	305
	Особливості управління товарною лінійкою компанії та ренеймінгу портфелю продуктів в сучасних умовах.....	308
<i>Вячеслав Мельник</i> <i>Ія Десятьова</i>	Підходи до забезпечення працевлаштування осіб без досвіду роботи, в іт-компанії в умовах кризової ситуації на ринку ІТ	311
<i>Ірина Тернова</i> <i>Аліна Маліновська</i> <i>Світлана Бабич</i> <i>Дмитро Ілясов</i>	Інформаційне забезпечення процесів управління в органах державної влади.....	315
	Формування системи стратегічного управління на основі інформаційної бази даних організації	323

<i>Світлана Бабич</i>	Формування та реалізації стратегічного управління	
<i>Андрій Крайній</i>	розвитком підприємства в умовах цифровізації.....	326
<i>Світлана Бабич</i>	Організаційна структура в системі управління	
<i>Марія Завада</i>	сучасним підприємством	329
<i>Єлизавета Кічігіна</i>	Формування стратегії розвитку іміджу закладів освіти.....	332
<i>Карина Юзефович</i>	Використання штучного інтелекту для оптимізації управлінських процесів	335
<i>Tetyana Mayboroda</i>	Common challenges encountered by emerging	
<i>Daniela Chumakova</i>	organizations	338
<i>Володимир</i>	Пріоритети системи управління інноваційним	
<i>Ціпуринда</i>	розвитком підприємства	341
<i>Олексій Деміхов</i>	Дослідження сучасної політики управління	
<i>Артем Барикін</i>	соціальним розвитком в Польщі (м. Познань) та можливості застосування її підходів в Україні.....	345
<i>Марія Мінченко</i>	Збутова політика підприємства: практичні аспекти	
<i>Тетяна Болотна</i>	використання соціальних мереж	349
<i>Тетяна Майборода</i>	Проектний підхід в управлінні територіальними	
<i>Тимур Саченко</i>	громадами базуючись на методологіях Р2М та РМ..	352
<i>Віталій Нестерук</i>	Актуальність дистанційних та гібридних моделей управління організаціями в контексті інформаційних технологій	355
<i>Вероніка Приходько</i>	Використання сучасних технологій в управлінні персоналом молочних підприємств	358
<i>Руслан Мугутдінов</i>	Особливості управління проектами в сфері	
<i>Денис Смоленніков</i>	інтелектуальних розваг: вітчизняний та місцевий досвід	363
<i>Юлія Опанасюк</i>	Управління інвестиційною привабливістю	
<i>Сергій Кашка</i>	підприємств водопостачання при повоєнному відновленні.....	365
<i>Катерина Кравцова</i>	Роль публічного управління та адміністрування у підвищенні системи мотивації викладацького складу у закладах вищої освіти.....	368
<i>Олена Заворотна</i>	Розробка заходів щодо удосконалення надання амбулаторно-поліклінічної допомоги населенню...	372
<i>Супрун Богдана</i>	Удосконалення системи мотивації та оплати праці на підприємствах	374

<i>Тетяна Бондар</i>	Особливості планування міжнародного проекту.....	376
<i>Владислав Тимошенко</i>		
<i>Тетяна Майборода</i>	Новели законодавства щодо спрощення процедури надання адміністративних послуг	379
<i>Анастасія Пушкарь</i>	Соціальні інновації в Україні: виклики та перспективи.....	381
<i>Вікторія Сулим</i>		
<i>Юлія Матвєєва</i>	Особливості системи менеджменту підприємства медичної галузі (на прикладі комунального некомерційного підприємства «Новгород-Сіверська центральна міська лікарня» імені І. В. Буяльського).....	384
<i>Арсен Мяус</i>		
<i>Катерина Логінова</i>	Теоретичний аспект формування системи управління фінансово-економічною безпекою	386
<i>Ольга Шульга</i>	Реалізація корпоративної соціальної відповідальності в Україні	389
<i>Ірина Музира</i>	Удосконалення системи управління підприємством у сфері оптової торгівлі твердим, рідким, газоподібним паливом (на прикладі ТОВ «ПЕТРОЛ ІЮКРЕЙН»).....	392
<i>Світлана Тодорова</i>	Значення комунікативних якостей сучасного керівника.....	394
<i>Ольга Дромашко</i>	Підготовка викладачів до екологічної грамотності: подолання прогалин в екологічній освіті.....	397
<i>Яна Півоварова</i>	Управління прибутком туристичних компаній в умовах сезонності	399
<i>Бондар Ю.А.</i>		
<i>Liudmyla Saher</i>	Assessment approaches of inclusive growth	402

РОЗВИТОК ФРІЛАНСУ ЯК ШИРОКО РОЗПОВСЮДЖЕНОЇ ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ ЗАЙНЯТОСТІ

*Світлична Алла Василівна,
к.е.н., доцент,*

*Передера Владислав Костянтинович,
здобувач вищої освіти ОС Магістр,*

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

Розвиток інтернет-технологій, глобалізація ринку праці та можливість наймати персонал в режимі онлайн призвели до збільшення популярності віддаленої або дистанційної роботи. Зокрема, у США більше ніж третина співробітників – це фрілансери. В Україні цей вид зайнятості є менш популярним. Але із збільшенням зайнятості молодих спеціалістів в сфері інформаційні технології, чисельність фрілансерів швидко зростає. Сьогодні фріланс – це широко розповсюджена форма самостійної зайнятості. Під фрілансером тепер розуміється людина, яка виконує роботу без укладання довгострокового договору із роботодавцем, якого наймають тільки для виконання деякого виду робіт (позаштатний працівник). Фріланс – це вид діяльності, який дає можливість самостійно керувати часом та проектами, пропонувати свої послуги на міжнародному ринку і відповідно, заробляти більше [4]. В сучасній економічній науці інститут фрілансу є малодослідженим явищем, а тому й визначень фрілансу є незначна кількість (табл. 1).

Таблиця 1 - Трагування поняття «фріланс» науковцями

Джерело	Характеристика
Інститут фрілансу [6]	Фріланс (freelance) – це робота, зміст якої полягає у тому, що підприємство чи фізична особа-підприємець для виконання певної задачі наймає собі людину, яка може знаходитися у іншому місті чи навіть у іншій країні
Науковці країн Західної Європи та США [3, с. 23]	Фріланс – вільна зайнятість, переважно віддалена поза штатом організації
Стребков Д. О. [6]	Фріланс – це форма самостійної зайнятості
На професійних іноземних сайтах [10]	Фріланс – це робота на контрактній основі для різних компаній, на відміну від роботи в якості співробітника для однієї компанії
Самі фрілансери у професійних товариствах [8]	Це віддалена робота, при якій не потрібна присутність працівника на робочому місці
Лист Мінсоцполітики від 15 травня 2008 р. № 105/13/116-08 [9]	Це вільний працівник, самозайнята особа чи позаштатний працівник, що виконує разове замовлення чи тимчасову роботу без зарахування в штат компанії

Продовження таблиці 1

<p>Законопроект № 5161 про нестандартні форми зайнятості (фріланс) [5]</p>	<p>Це робота на основі нової особливої форми трудового договору – трудовий договір із нефіксованим робочим часом. Це альтернатива договорам цивільно-правового характеру. Працівник може поєднувати легальну роботу у декількох роботодавців та матиме базові соціальні гарантії (забезпечення лікарняними, достатнім рівнем зарплати, відпустками тощо).</p> <p>Кількість трудових договорів з нефіксованим робочим часом в одного роботодавця не може перевищувати 10 % від загальної чисельності трудових договорів, стороною яких є даний роботодавець.</p> <p>Передбачено, що роботодавець не може забороняти або створювати перешкоди працівникові, що виконує роботу на підставі трудового договору із нефіксованим робочим часом, виконувати роботу за іншим трудовим договором в іншого роботодавця.</p> <p>Заробітна плата буде виплачуватися за фактично відпрацьований час чи за фактично виконану роботу.</p> <p>Мінімальна тривалість робочого часу протягом календарного місяця складе 32 години</p>
--	---

Джерело: побудовано автором за даними науковців

Виходячи із наведених визначень фрілансу, можемо запропонувати визначення, що буде відповідно узагальнювати характеристики кожного з них. Фріланс – це вид діяльності людини, представлений в формі самозайнятості, що виражається в наданні послуг, переважно віддалено, на основах короткотермінового договору на певний перелік робіт між замовником і виконавцем, поза штатом підприємства. Фріласери – це особи, які надають ці послуги.

Сьогодні фрілансери – це незалежні висококваліфіковані працівники, що не перебувають в штаті підприємства та самостійно надають послуги замовникам на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій, без укладень довгострокового трудового договору [1, с. 376].

Займаються фрілансом, зазвичай, представники творчих професій, зокрема, письменники, журналісти, художники, фотографи, дизайнери та спеціалісти ІТ (веб-дизайнери, веб-розробники, контент-менеджери, адміністратори сайтів й інші представники подібних професій). Серед фрілансерів є багато архітекторів, маркетологів, інженерів, спеціалістів із реклами. Але, навіть не володіючи потаємними знаннями в сфері дизайну, web-дизайну, програмування або маркетингу, все рівно можна знайти можливість для роботи фрілансером, зокрема, як приклад: перекладацька робота, написання студентських робіт на замовлення, коректорська робота, рерайтинг і копірайтинг тощо. Фріланс – це співробітництво із роботодавцем на тимчасовій чи постійній основі, що здійснюється через інтернет. А це означає, що зазначена робота чи проект здійснюється на території виконавця,

але не роботодавця. В цьому випадку фрілансер, він же виконавець, має свободу дій, відповідно виконує роботу чи проєкт у зручний для нього час і зручним для нього способом. Однією з головних переваг даної неформальної зайнятості є те, що фрілансери беруть такі роботи, які їх задовольняють, беруть такі замовлення, які їх влаштовують та є для них цікавими. Для багатьох фріланс це не тільки вид заробітку віддаленої роботи, але і спосіб життя і мислення, свобода дій і відсутністю жорстких регламентів. Це – відступ від громадської думки і стереотипів, вільний шлях [3, с. 23].

Поширеною справедливо є думка, що фріланс – це вибір та прерогатива нового покоління – молоді. Із одного боку, молодим людям без досвіду роботи складно знайти традиційне робоче місце, яке ще і задовольняло б їх. Із іншого боку, свобода та незалежність, що дає дистанційна зайнятість, також більше імponує молоді. Та і виросло це покоління із комп'ютерами та гаджетами, отже така робота для них звична та цікава. Більшість фрілансерів в світі – особи віком до 35 років. Середній вік фрілансера в Україні складає 26 років [2].

В Україну загальносвітовий тренд фрілансу прийшов із певною затримкою. Фахівці нашої держави довго придивлялися до такого способу заробити, бо недовіряли йому. Але посткризовий ринок праці так й не зміг показати відчутне зростання, все це й спонукало співвітчизників працювати нелегально. Багато жителів країни навіть й не знають про існування даного поняття. Дехто ототожнює поняття «індивідуальний підприємець» і «фрілансер», але їх слід розмежовувати. Фрілансер – це спеціаліст певного роду, а індивідуальний підприємець виступає часто в ролі роботодавця та може мати власних співробітників.

Можемо констатувати, що фріланс, зародившись в США, дедалі поширився серед інших країн. За даними дослідження, проведеного фахівцями Freelancers Union і CEO Elance-oDesk, приблизно 55 млн. американців вже є фрілансерами – це майже 35 % всіх трудових ресурсів Америки. Науковці вважають, що до 2026 р. фрілансери складуть 70 % всього світового ринку праці. Обороти фрілансу збільшаться до 46 млрд. \$ [11].

Щорічні темпи зростання числа фрілансерів із України на світовому ринку складає від 10 до 25 %. І справа не лише у складній економічній ситуації Україні. Згідно із даними регулярних соціопитувань, вісім із кожних десяти співвітчизників, потерпає від хамства своїх начальників, мають безстрокові відпустки «за власний рахунок» та затримки з виплатами зарплати й давно вже хотіли б займатися фрілансом. Але не всі поки що мають сили й сміливість зважитися на даний радикальний крок, бояться численних ризиків та, як наслідок – розорення [3, с. 25]. Кожного року в країні отримують дипломи велика кількість молодих фахівців, але не всіх із них чекають робочі місця. Відповідно фрілансом можуть займатися усі,

незважаючи на вік та відсутність досвіду роботи. Головне – якісно та вчасно виконувати завдання.

Отже, дистанційна робота активно поширюється Україною. Відповідно, з'явилися пропозиції щодо легалізації «дистанційної роботи», фрілансу, зокрема й роботи у мережі Інтернет. Мова йде про негативні моменти даного виду діяльності. Спеціалісти, наголошують, що дистанційні працівники часто працюють нелегально, відповідно на них не поширюються норми українського законодавства про соціальний захист. Законопроект, що торкається цих питань, був розроблений Міністерством соціальної політики. Мета, якої прагне досягти Мінсоцполітики, розробивши даний документ, – забезпечити тим, хто дистанційно працює соціальний захист та врегулювати питання оплати праці даних співробітників [7].

Отже, розвиток інтернет-технологій, глобалізація ринку праці й можливість наймати персонал у режимі онлайн призвели до зростання популярності віддаленої (дистанційної) роботи.

Список використаних джерел:

1. Кузьмін О. Є., Солярчук Н. Ю. Фріланс та загальна характеристика фрілансера. Науковий вісник НЛТУ України. НУ Львівська політехніка, 2012. Вип. 22.7. С. 375–380.
2. Кулеш С. Статистика по ринках фрілансу в регіонах України. URL: http://itc.ua/news/statistika-po-ryinku-frilansa-v-regionah-ukrainyi-infografika/?utm_source=feedburner&utm_medium=feed&utm_campaign=Feed%3A%20itc-ua%20%28ITC.ua%29 (дата звернення: 10.11.2023).
3. Лескова Л. Ф. Фріланс та його перспективи. Topical Issues of Science and Education. Vol.3, July 2017. С. 22-25.
4. Мойсенко Т. Надомні працівники: робота без робочого місця. Режим доступу: <https://uteka.ua/ua/publication/Nadomnyerabotniki-rabota-bez-rabochego-mesta> (дата звернення: 18.10.2023).
5. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання деяких нестандартних форм зайнятості. № 2421-IX від 18.07.2022. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/25760> (дата звернення: 19.08.2023). 29
6. Стребков Д. О. Спосіб найняти фрілансерів для будь-якої роботи. URL: <https://www.freelancer.com.ua/> (дата звернення: 06.10.2023).
7. Фріланс. Сьогодні. URL: <https://www.segodnya.ua/ua> (дата звернення: 15.10.2023).
8. Що таке фріланс? URL: <https://www.freelance.users/serya> (дата звернення: 10.11.2023).
9. Щодо проблем застосування актів законодавства про працю. Лист Департаменту з питань державного регулювання заробітної плати та умов праці Міністерства праці та соціальної політики України від 15.05.2008 № 105/13/116-08. URL: <http://consultant.parus.ua/?doc=05BF55DD51> (дата звернення: 08.10.2023).
10. Freelance. URL: <http://www.businessdictionary.com/definition/freelance.html> (дата звернення: 15.10.2023).
11. How work should work. URL: <https://www.upwork.com/> (дата звернення: 21.10.2023).